

[Práce a mzda \(/\)](#) [Pracovní úrazy_\(/kategorie/pracovni-urazy\)](#)

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - V. Pád ocelové konstrukce na zaměstnance (/clanky/kazuistiky-pracovnich-urazu-nehod-vzniklych-pri-vykonu-prace-v-pad-ocelove-konstrukce-na)

[PRACOVNÍ ÚRAZY_\(/KATEGORIE/PRACOVNI-URAZY\)](#)

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - V. Pád ocelové konstrukce na zaměstnance

29. 4. 2019 [JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA\(/autori/judr-petr-kozmin-llm-mba\)](#)

Každý námi popisovaný případ, které čerpáme z archivů soudních znalců, je jiný, ale většinou má podobnou příčinu, kterou je porušení právních a ostatních předpisů a pokynů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Cílem představení některých řešených případů je poukázat na závady, nedostatky a selhání lidského činitele v oblasti BOZP, které mají většinou tragické následky. Budeme vděční, pokud prezentované případy přispějí alespoň ke snížení počtu pracovních úrazů v praxi.

Popis události

Jednoho listopadového dne roku 2014, v době okolo 16.30 hodin, došlo v jednom menším západočeském městečku v hale místní továrny na lisování (lisovna) k posunu nedostatečně zajištěného těžkého ocelového překladu o délce 5,8 m, šířce 0,34 m a výšce 0,36 m na stěně a k jeho pádu ze zděných sloupů z výšky asi 2,5 m na podlahu haly. Při pádu ocelového překladu došlo k zasažení pracovníka Lukáše, který se v inkriminovanou dobu pohyboval v blízkosti nezajištěného staveniště. Lukáš byl těžce poraněn, když u něho došlo k devastujícímu poranění pravého bérce a následné amputaci pravé nohy. Lisovna byla v té době staveništěm, na kterém probíhalo odstranění havarijního stavu propadlého stropu. Stavební práce byly prováděny dodavatelskou firmou AB, a Lukáš byl jejím zaměstnancem.

Základní body znaleckého zkoumání

Jako obvykle vyšetřující orgány položily několik dotazů znalci ke znaleckému zkoumání. **Nejdříve bylo nutno zodpovědět, jestli při provádění stavebních prací byly při odstraňování havarijního stavu propadlého stropu dodrženy všechny právní a ostatní předpisy a pokyny v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.**

Již při zahájení zkoumání předloženého spisového materiálu, jehož součástí byla i fotografická dokumentace, bylo znalci zřejmé, že při vlastním provádění montážních prací, zejména při usazování a montáži ocelových překladů (traverz) na zděné nosné sloupy, nebyly řádně

dodrženy některé právní a ostatní předpisy v oblasti bezpečnosti práce. Před tím, než byly na staveništi zahájeny práce, bylo toto staveniště předáno zadavatelem, kterým byla firma provozující továrnu. Dokladem o předání staveniště byl protokol.

Zde je třeba si uvědomit, že po předání staveniště je za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi zodpovědný zhotovitel, tedy stavební a montážní firma. Toto staveniště je vlastně pracovištěm, na kterém musí být vždy zajištěn bezpečný výkon práce, kdy se musí dodržovat minimální požadavky na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví na staveništi. Zhotovitel musí zajistit, aby byly splněny požadavky na organizaci práce a pracovní postupy, pokud se jedná o práce spojené s montáží a spojováním např. ocelových prvků. Tento požadavek však nebyl ze strany zhotovitele splněn, neboť na dotčené montážní práce nebyl zpracován technologický nebo pracovní postup.

Další podmínkou bylo to, že montážní práce mohly být zahájeny pouze po náležitém převzetí montážního pracoviště fyzickou osobou, která by byla jednoznačně určena k tomu, aby řídila montážní práce a byla odpovědná za jejich provádění. Tato osoba však, jak bylo také zjištěno, vůbec nebyla prokazatelně určena. Navíc měl zhotovitel za povinnost zajistit, aby montážní pracoviště umožňovalo bezpečné provádění prací bez ohrožení fyzických osob, a protože se jednalo o práce spojené s montáží těžkých konstrukčních kovových dílců (traverz), měl být pro tuto činnost zpracován také tzv. plán BOZP. Ten však zpracován nebyl a současně ani staveniště nebylo dostatečně zajištěno proti vstupu nepovolaných osob.

Velký oříšek však představovalo zodpovězení otázky týkající se osob odpovědných za zajištění bezpečnosti práce v tomto případě.

Podle spisové dokumentace, kterou měl znalec k dispozici, nebylo vůbec jednoduché určit konkrétní odpovědné osoby, neboť jednotlivé výpovědi dotčených osob byly rozdílné. Například pan Petr uváděl, že zastává pozici stavbyvedoucího, pan Pavel uvedl, že je zaměstnancem a prokuristou stavební firmy AB, a dokonce v jedné z dalších svých výpovědí uvedl, že je stavbyvedoucím. Nutno však podotknout, že ani jedna z těchto osob nebyla autorizovanou osobou. Petr zase v jedné z dalších výpovědí uvedl, že je na stavbě zaměstnán jako OSVČ a zastává pozici stavebního technika neboli mistra. Avšak zjištění, kdo vlastně na stavbě působil jako stavbyvedoucí, bylo zcela zásadním, a to z důvodu určení odpovědnosti za dodržování právních předpisů v oblasti BOZP.

Na základě jednotlivých výpovědí výše uvedených osob a mnoha dalších svědků nebylo možné jednoznačně určit, kdo byl ze strany zhotovitele (firmy AB) určen, aby zastával pozici stavbyvedoucího, a tedy osoby odpovědné za provádění stavebních (montážních) prací. Na základě všech podaných výpovědí a vylíčení samotného průběhu události se z hlediska BOZP jako nejpravděpodobnější jevila výpověď pana Petra. Ten poměrně věrohodně popsal průběh srovnávání ocelové konstrukce, umístování podpěr s cílem nadzvednutí a srovnání ocelové konstrukce a i samotný pád ocelové konstrukce a zasažení pracovníka Lukáše. Z výše uvedených

důvodů bylo možné a opodstatněné se domnívat, že pan Petr byl osobou odpovědnou za montážní činnost, při které došlo k pracovnímu úrazu.

Porušení právních a ostatních předpisů

K jakým konkrétním porušením právních a ostatních předpisů

došlo ze strany odpovědných osob? Bylo stanoveno, že za provádění montážní činnosti byl odpovědný stavbyvedoucí, kterého vykonával (podle svého vyjádření a nejčastěji uváděných svědeckých výpovědí) pan Petr. Je třeba si uvědomit význam a odpovědnost této pozice.

Stavbyvedoucí je vždy odpovědný za BOZP na staveništi, kde zastupuje zhotovitele (viz i ustanovení § 153 odst. 1 stavebního zákona (</predpisy/1832006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-153>)). Ze strany stavbyvedoucího tedy došlo především k porušení ustanovení § 101 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb. (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-101>), zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého je zaměstnavatel povinen zajistit BOZP zaměstnanců s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce.

Dále bylo ze strany stavbyvedoucího porušeno ustanovení § 102 odst. 1 zákoníku práce (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-102>), podle kterého je zaměstnavatel povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací BOZP a přijímáním opatření k předcházení rizikům. Na tato ustanovení pak navazuje stanovená povinnost podle § 3 zákona č. 309/2006 Sb.

zhotovitel povinen mj. dodržovat další požadavky kladené na BOZP při přípravě a realizaci stavby. Bližší a konkrétnější požadavky na BOZP jsou pak stanoveny prováděcím právním předpisem, kdy zejména podle ustanovení § 3 písm. b) nařízení vlády č. 591/2006 Sb.

(</predpisy/5912006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-3>), má zhotovitel za povinnost splnit požadavky na organizaci práce a pracovní postupy, které jsou podrobněji stanoveny v Příloze 3 k tomuto nařízení vlády a týkaly se právě prací, které byly spojeny s montáží ocelové konstrukce (traverz). Toto zhotovitel nedodržel, neboť prováděl montážní práce bez toho, aby měl zpracován pracovní (technologický) postup pro tyto práce a dále neměl zpracován ani plán BOZP.

Podle části XI. Přílohy č. 3 k nařízení vlády č. 591/2006 Sb.

(</predpisy/5912006-sb>), směly být montážní práce zahájeny pouze po náležitém převzetí montážního pracoviště fyzickou osobou určenou k řízení montážních prací a odpovědnou za jejich provádění. O předání montážního pracoviště měl být vyhotoven písemný záznam (protokol).

Zhotovitel měl následně zajistit, aby montážní pracoviště umožňovalo bezpečné provádění montážních prací bez ohrožení fyzických osob.

Fyzické osoby, které prováděly montáž, měly za povinnost používání montážních a bezpečnostních pomůcek a přípravků, které měly být stanoveny v technologickém postupu. Během zdvihání a přemísťování konstrukce se pak osoby měly zdržovat v bezpečné vzdálenosti. Toto vše mělo být uvedeno v technologickém (pracovním) postupu, který ovšem

nebyl ze strany zhotovitele zpracován.

Z uvedeného podpisu na protokolu o převzetí montážního pracoviště vyplývá, že samotné pracoviště převzal jednatel společnosti AB, který však nebyl fyzickou osobou přímo určenou k řízení montážních prací a odpovědnou za jejich provádění, tedy byl osobou neoprávněnou. Odpovědnou osobou byl stavbyvedoucí pan Petr, který byl ústně určen zhotovitelem, jak to vyplývá z vyjádření dotčených osob a většiny svědeckých výpovědí obsažených ve spisové dokumentaci. Pokud se týká určení osob odpovědných za samotný pracovní úraz pana Lukáše, mohly to být osoby, které osobně prováděly dotčenou montáž ocelové konstrukce, a při samotném srovnávání ocelové konstrukce pomocí podpěr se konstrukce zvrátila a zřítla na zem a zasáhla kolemjdoucího Lukáše. O které konkrétní osoby se však jednalo, nebylo možno jednoznačně a bez výhrad určit, neboť o tomto existují značně rozporné a nejednoznačné svědecké výpovědi. Co však lze jednoznačně a bezpochyby určit, je to, že pan Petr (stavbyvedoucí) a pan Pavel (mistr) byli vyškoleni z právních a ostatních předpisů BOZP, a že si měli být vědomi toho, že dotčené montážní práce byly prováděny v rozporu s předpisy o bezpečnosti práce.

Závěr

Jaké poučení z výše uvedeného případu vyplývá pro zaměstnavatele a zaměstnance?

Práci by měli vykonávat pouze zaměstnanci, kteří jsou pro danou práci **kvalifikováni**, osoba stavbyvedoucího musí být navíc

autorizovanou osobou.

Je nutno vždy dbát na to, aby na každou rizikovou práci byl zpracován **pracovní (technologický) postup**, a tento postup byl všemi přítomnými zaměstnanci (vč. OSVČ) řádně dodržován.

Zhotovitel je povinen dodržet povinnost zpracovat **plán BOZP**, pokud se jedná o práce a činnosti, které vystavují fyzické osoby zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví.

Montážní práce mohou být zahájeny pouze po náležitém **převzetí** montážního pracoviště **fyzickou osobou určenou k řízení montážních prací** a odpovědnou za jejich provádění.

Znaleckým zkoumáním byla opět odhalena řada porušení právních a ostatních předpisů v oblasti BOZP na straně zaměstnavatele, který tentokrát jako zhotovitel prováděl montážní práce na staveništi. V důsledku těchto porušení na organizační úrovni řízení došlo k závažné újmě na zdraví jednoho z přítomných pracovníků, ovšem celá událost mohla dopadnout mnohem hůře.

 [Vytisknout celý článek](#)

 [Stáhnout článek jako PDF\(/print/pdf/node/8692\).](#)

Klíčová slova

[BOZP \(/REJSTRIK/BOZP\).](#)

[PRACOVNÍ ÚRAZ \(/REJSTRIK/PRACOVNI-URAZ\).](#)